

แนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Development Guidelines on Public Relations in Princess of Naradhiwas University

อลิสา มะเซ็ง ศษ.ม. (Alisa Mahseng, M.Ed.)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของงานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .949 มีการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 32 คน จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้บริหารและกรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 5 คน กลุ่มอาจารย์จำนวน 5 คน กลุ่มเจ้าหน้าที่จำนวน 10 คน และกลุ่มนักศึกษาจำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านบุคลากรมากกว่าด้านอื่น รองลงมาคือด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล ตามลำดับ และแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีดังนี้ 1. ด้านการวางแผน จะต้องใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม ในกระบวนการคิด การวางแผนงาน การปฏิบัติงานกับบุคลากร นักศึกษาและหน่วยงานภายนอก 2. ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย ความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างงานประชาสัมพันธ์กับบุคลากร นักศึกษา และหน่วยงานภายนอก 3. ด้านบุคลากร พัฒนาและสนับสนุนโดยการจัดอบรมให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในด้านการประชาสัมพันธ์ และ 4. ด้านการประเมินผล ใช้หลักการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับ ดูแล ความก้าวหน้าของการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : งานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research aimed to study the working performance status of public relations of Princess of Naradhiwas University and find its ways of development. 364 samples of the study were administrators, lecturers, staffs, students, University senate members of Princess of Naradhiwas University. The instruments used were questionnaires of the reliability which relating to the opinion of current status of public relation office of Princess of Naradhiwas University. The Focus Group Discussion of 32 participants were divided into 4 groups, 5 persons from administration and University senates' members, 5 lecturers, 10 University staffs, and 12 students. The data were analyzed using percentage and standard deviation.

¹ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ กองกลาง มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

The research found that the working performance status of public relations of Princess of Naradhiwas University was generally in moderate level. To be more specific, it was found that there were high on working as pact personnel than others, followed by public communication, planning, and evaluation respectively. Besides, some particular ways were found in working development which firstly was based on planning. They should use participation process in terms of thinking, planning, and performing with personnel, learners as well as external working units. Secondly, public communication should offer activities which support their network building such as a strong relationship building between public relations with staffs, students and external offices. Thirdly, the personnel sectors should be developed and encouraged by training activities that provide more information about publics' relation task. Fourthly, evaluation task must be consecutively conducted and accurately qualified working performances as well as informative in providing feedback for working progress.

Keywords : Public Relations, Princess of Naradhiwas University, Development Guidelines

บทนำ

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพุทธศักราช 2548 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2548 และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2548 (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พุทธศักราช 2548) มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิต สร้างองค์ความรู้ด้านกาวิจัย และบริการทั้งวิชาการ และวิชาชีพแก่ประชาชน และชุมชน งานประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นกระบวนการและกิจกรรมในการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพและความเข้าใจอันดีร่วมกัน ทำให้ประชาชน หน่วยงาน ทุกระดับ และสื่อมวลชนต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานและดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างภาพลักษณ์ และสนับสนุนการบริหารงานให้มีบทบาทการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา และผนวกกับสภาพของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในการเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ จึงทำให้งานประชาสัมพันธ์ยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งนี้งานประชาสัมพันธ์ได้มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของงาน จึงทำให้พบปัญหาในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ ด้านการวางแผนการดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ ผู้ปฏิบัติงานขาดกระบวนการทำงานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ส่งผลให้บุคลากรและหน่วยงานภายนอกขาดการมีส่วนร่วม ด้านการเผยแพร่ข่าวสารที่ไม่ทั่วถึง มีรูปแบบที่ไม่น่าสนใจ มีความล่าช้าในการเผยแพร่ในช่องทางสื่อต่างๆ ด้านบุคลากรที่ขาดความรู้ความสามารถในการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ ทำให้การปฏิบัติงานจะต้องมีการติดตามและดูแลอย่างใกล้ชิด จึงส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของงานประชาสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลยังขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และขาดการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้องค์กรไม่ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของงานประชาสัมพันธ์

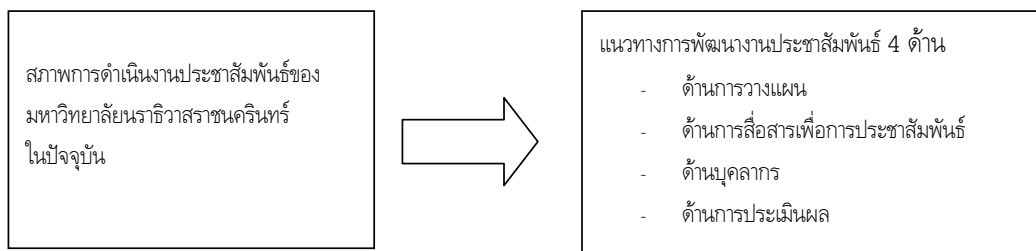
ดังนั้น เพื่อให้งานประชาสัมพันธ์ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ พร้อมผลิตงานได้อย่างมีกระบวนการตามขั้นตอน สามารถสร้างองค์การให้มีความน่าเชื่อถือ พร้อมเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอก ต่อสังคมและชุมชน ทำให้เกิดการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยศึกษาความคิดเห็นจาก กรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ บุคลากรภายนอก และนักศึกษา เพื่อนำมาสู่การหาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ที่ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อให้สามารถหาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งมีกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารจำนวน 29 คน อาจารย์ จำนวน 242 คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 412 คน กรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และบุคคลภายนอก จำนวน 5 คน นักศึกษา 2,980 คน รวมทั้งสิ้น 3,668 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. กรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 2 คน 2. ผู้บริหาร 3 คน 3. อาจารย์ 24 คน และ 4. เจ้าหน้าที่ 40 คน โดยทั้ง 4 กลุ่มนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และ 5. นักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 295 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 9 หน่วยงาน คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพตากใบ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส และสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา รวมทั้งสิ้น 364 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถาม และการจัดสนทนากลุ่ม แบบ Focus Group Discussion ซึ่งเครื่องมือแต่ละแบบมีลักษณะดังนี้

ฉบับที่ 1 เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบลิเกิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Opened Form) ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล

ฉบับที่ 2 เครื่องมือเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบ Focus Group Discussion โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดประเด็นในการสนทนากลุ่ม

3. วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ ด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล เพื่อกำหนดประเด็นต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถาม จากสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ในด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้นำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ส่วนเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน กำหนดไว้ดังนี้ (ศราวรุช สุตะวงค์, 2541)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัย และมีความรู้ด้านงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 คน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มบุคลากรนอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจน

ของข้อคำถาม และการใช้สำนวนภาษา และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .949

5. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของงานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ กรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยส่งแบบสอบถามตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น 364 ฉบับ

2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืน และได้ฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3. หลังจากได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว จึงนำมาจัดทำประเด็นในการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประชาสัมพันธ์ที่ลุ่มลึกและเป็นจริงมากขึ้น โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ต่องานประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีจำนวน 32 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหาร และกรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มเจ้าหน้าที่ และ กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามมี 3 ตอน แต่ละตอนวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผลทำการ วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผล นำเสนอในรูปแบบการเขียนความเรียง

ประเด็นการจัดสนทนากลุ่ม แบบ Focus group discussion วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปหาแนวทางการพัฒนาประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในรูปแบบตารางการบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จาก ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่าผู้บริหาร กรรมการสภา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.270$, S.D. = 0.322) โดยการปฏิบัติงานที่มากที่สุด คือ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ด้านบุคลากร และการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผล เฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดแล้วพบว่า การปฏิบัติงานด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีวิธีที่ทันสมัยในการเผยแพร่ข่าวสารโดยเฉพาะสื่อวิทยุมากกว่าการปฏิบัติงานในการจัดส่งภาพหรือข่าวของมหาวิทยาลัยฯ เผยแพร่ทางสื่อมวลชนและการปฏิบัติงานในการจัดส่ง

ข้อมูลประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยฯ ด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีการปฏิบัติงานในการกำหนดกิจกรรมครอบคลุมถึงบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมากกว่าการปฏิบัติงานให้บุคลากรนั้นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า บุคลากรงานประชาสัมพันธ์มีอัยยาศัยไม่ตรีที่ดีกับบุคคลที่มาติดต่อมากกว่าการปฏิบัติงานบุคลากรงานประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์มีการติดตามผลการดำเนินงานภายหลังจากการจัดกิจกรรม มากกว่าการรายงานผลการประเมินกิจกรรม และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จากนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.521$, S.D. = 0.532) โดยได้มีการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านการประเมินผล และการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านวางแผน เฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดแล้วพบว่า การปฏิบัติงานด้านบุคลากรนั้น มีความสามารถในการจัดรายการวิทยุมากกว่าการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีการส่งเสริมและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดบอร์ด ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดพบว่า การปฏิบัติงานมีความทันสมัยในการเผยแพร่ข่าวสารมากกว่าการใช้สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่า มีการปฏิบัติงานการประเมินความคิดเห็น และการรับรู้ในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์มากกว่าการติดตามการดำเนินงานหลังจากการจัดกิจกรรม และการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการประเมินผล ด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดพบว่า มีการปฏิบัติงานให้นักศึกษาร่วมจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษามากกว่าการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านการประชาสัมพันธ์ สรุปผลสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในความคิดเห็นด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ อยู่ในระดับมากและที่สอดคล้องกันทั้ง 2 กลุ่ม คือ ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน

จากความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม สรุปความคิดเห็นโดยภาพรวมถึง ประเด็นปัญหา คือ งานประชาสัมพันธ์ขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานและขาดการวางแผนในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานกิจกรรม ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของงานประชาสัมพันธ์ และงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ให้เน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายใน นักศึกษา และหน่วยงานภายนอก และให้ความสำคัญในการดำเนินงาน โดยสร้างกระบวนการด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน และให้บุคลากร นักศึกษา และหน่วยงานภายนอกมีการกำหนดรูปแบบ และพัฒนาแผนการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินงาน เป็นการสร้างแผนงานให้เกิดความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน

2.2 ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

จากความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม สรุปความคิดเห็นโดยภาพรวมถึงประเด็นปัญหา คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทางเว็บไซต์มีความล่าช้า ไม่มีเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

การเผยแพร่ข่าวสารทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ยังมีน้อย จึงทำให้การรับทราบข้อมูลยังไม่ทั่วถึง การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะป้ายไวเนลมีการประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลาย จากปัญหาดังกล่าวผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยจะต้องมีการจัดระบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนมากขึ้น โดยการมอบหมายหน้าที่กับบุคลากรในตำแหน่งสารสนเทศ และจะต้องทำความเข้าใจกับงานสารสนเทศเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการส่งข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ ควรกำหนดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์โดยการสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ขึ้น โดยมีบุคลากร นักศึกษา และหน่วยงานภายนอกมาร่วมเครือข่ายในการดำเนินงาน โดยใช้ประโยชน์จากเครือข่ายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร จัดกิจกรรมพบสื่อ จัดตั้งศูนย์ข่าวประจำชุมชนร่วมกันกำหนดรูปแบบในการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ให้มีความแพร่หลายมากขึ้นโดยเฉพาะป้ายไวเนลที่ยังมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

2.3 ด้านบุคลากร

จากผลการร่วมสนทนากลุ่ม ภาพรวมถึงปัญหา และแนวทางในการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิที่ไม่ตรงสายงาน ขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ขาดการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอก จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อภาระงานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า และบุคลากรไม่มีทักษะในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนแนวทางในการพัฒนา ทางกลุ่มได้เสนอว่า ในการดำเนินงานนั้นส่วนสำคัญที่สุด คือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้นควรจะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน โดยจัดอบรมและเสริมสร้างทักษะให้กับบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ เช่น การใช้โปรแกรมผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ พัฒนาทักษะในการจัดรายการวิทยุ การอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการประชาสัมพันธ์เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้แนวทางในการพัฒนา ด้านบุคลากร จะต้องสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาต่อไป และควรกำหนดอัตรากำลังเพิ่มโดยจะต้องกำหนดคุณวุฒิและประสบการณ์เฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ เสนอต่อมหาวิทยาลัยนเรศวรสาขานครินทร์ เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์มีความพร้อมในด้านบุคลากร การปฏิบัติงานมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการประเมินผล

จากความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม สรุปความคิดเห็นโดยภาพรวม ถึงประเด็นปัญหา คือ การติดตามประเมินผลงานประชาสัมพันธ์ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการประเมินผล ทำให้การดำเนินงานด้านนี้ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ส่วนแนวทางในการพัฒนา กลุ่มได้เสนอว่า งานประชาสัมพันธ์ ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้เกิดความต่อเนื่อง ควรมีการกำหนดวิธีการสรุปผล โดยใช้แบบฟอร์มเขียนสรุป ก่อนจะดำเนินการสรุปรูปแบบฉบับสมบูรณ์ ซึ่งจะต้องสรุปผลหลังจากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น จะต้องสร้างเครื่องมือในการประเมินผลผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินทางเว็บไซต์ การติดตามผลและสรุปการประเมินผลกิจกรรมอย่างรวดเร็ว จะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นในจุดที่บกพร่อง เพื่อนำมาแก้ไขการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรในด้านการประเมินผล พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการสรุปผลกิจกรรม และจะต้องมอบหมายหน้าที่ในการจัดทำรูปแบบไว้อย่างชัดเจน ควรให้บุคลากร นักศึกษาและหน่วยงานภายนอก มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลกิจกรรม และติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ มีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผลเพื่อให้เครื่องมือมีการประเมินผลได้อย่างทั่วถึง และครอบคลุมถึงการดำเนินงานส่งผลให้การรายงานผลกิจกรรมมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน และแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญที่ค้นพบทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน จากผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบัน ยังขาดการปฏิบัติงานและขาดการมีส่วนร่วม ไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรรวมถึงนักศึกษา และหน่วยงานภายนอกร่วมแสดงความคิดเห็นวางแผนการปฏิบัติงาน เนื่องจากในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ยังขาดแผนการมีส่วนร่วมในองค์กร จึงทำให้การดำเนินงานเกิดปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจ การคิดแตกต่างกัน ส่งผลให้งานประชาสัมพันธ์มีการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ดังนั้นงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ควรนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาพัฒนาและกำหนดรูปแบบในด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นทิศทางในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เป็นกระบวนการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้านการดำเนินงานร่วมกัน อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากร รวมถึงนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และหน่วยงานภายนอก ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และรับรู้ถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานและการพัฒนาระบบการดำเนินงานได้อย่างเข้าใจ ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การดำเนินงานนั้นเกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดในการแก้ไขปัญหา พร้อมมุ่งสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุพาพร รูปงาม (2545) ได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน คือ เป็นกระบวนการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้านการทำงาน และแก้ไขปัญหาในกระบวนการดำเนินงานของตนเอง การมีส่วนร่วมจะเป็นการสร้างแนวคิดร่วมกันในการปฏิบัติงานให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดในการแก้ไขปัญหา พร้อมมุ่งสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ จากผลการศึกษา พบว่า งานประชาสัมพันธ์ยังขาดการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ด้านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อสิ่งพิมพ์มีน้อย เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์ไม่คำนึงถึงความสำคัญของการจัดทำสื่อเผยแพร่ และยังขาดการวางแผนด้านการผลิตสื่อ ไม่มีระบบในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ข่าวสาร จึงส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารไม่ทั่วถึง เมื่อมีกิจกรรมสำคัญของมหาวิทยาลัยฯ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับจากบุคลากร นักศึกษา และหน่วยงานภายนอก ทำให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ด้านการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการดำเนินงานด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ควรมีการสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยง สานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร และองค์กร ให้มีความคิด และมาตรฐานที่ตั้งอยู่ในวัตถุประสงค์เดียวกัน โดยพัฒนาและสร้างช่องทางการสื่อสารให้มีความหลากหลาย พร้อมทั้งสามารถใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีความเข้มแข็ง ด้านการเผยแพร่ข่าวสาร ด้านการให้ความร่วมมือ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จ ในเป้าหมายสูงสุดต่อการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กร บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิมลลักษณ์ ชูชาติ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายว่าเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันเป็นปัจจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรในการสร้างความร่วมมือ และถือได้ว่าเป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีการสานความสัมพันธ์ที่ดี และการสร้างเครือข่ายเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทำให้เกิดประสานงานให้มีความกว้างขวางมากขึ้น

3. ด้านบุคลากร ผลจากการศึกษาพบว่า บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ไม่ตรงตามทักษะ ประกอบกับงานประชาสัมพันธ์ไม่จัดทำแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเกิดความล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น งานประชาสัมพันธ์ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง

และมีความเข้าใจในหลักการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง โดยมีการสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ พัฒนาทักษะเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและการเผยแพร่ข่าวสารรวมทั้งมีการส่งเสริม ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลให้การ พัฒนาด้านบุคลากรมีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างถูกต้องและเข้าใจในระบบการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดนพงษ์ พลละคร (2531) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึก อบรมถือได้ว่าเป็นเทคนิคในการที่จะส่งผล และเอื้ออำนวยประโยชน์ให้บุคลากรมีความรู้และมีความเข้าใจในทักษะการดำเนินงาน ได้อย่างเป็นขั้นตอน มีระบบการดำเนินงานที่มีคุณภาพทำให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่องานและผู้ร่วมงาน

4. ด้านการประเมินผล ผลจากการศึกษา พบว่า งานประชาสัมพันธ์ ยังขาดการติดตามและประเมินผลในกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินผล กับบุคลากร นักศึกษาและหน่วยงานภายนอก เนื่องจาก บุคลากรหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขาดความเข้าใจหลักการประเมินผล จึงทำให้การประเมินผลขาดประสิทธิภาพ หน่วยงานไม่ได้รับทราบผลการดำเนินงาน จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานได้ ดังนั้นงานประชาสัมพันธ์ควรมีการพัฒนา และส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับหลักการประเมินผล และสร้างกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้าน การประเมินผล ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่จะพัฒนางานประชาสัมพันธ์ให้มีการติดตามและประเมินผลได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถสรุปรายงานผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นในจุดที่บกพร่อง และสามารถนำมาแก้ไขการ ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชม ภูมิภาค (2547) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลเป็นการประเมิน ประสิทธิภาพของหน่วยงานที่ดำเนินไปแล้ว เป็นการมองหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องสำหรับการดำเนินงานครั้งต่อไป หรือเป็น ลู่ทางสำหรับปรับปรุงการทำงานให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยการประเมินผลจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง จึงจะเกิด ผลในระยะยาว การดำเนินงานจะเกิดประสิทธิภาพ

สรุป

จากผลการวิจัย แนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า มีสภาพการ ดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านบุคลากรมากกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาคือด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล ตามลำดับ ส่วนแนวทางใน การพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ด้านการวางแผน จะต้องเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของ บุคลากร นักศึกษา ทั้งภายใน และหน่วยงานภายนอก ให้มีความสำคัญในการดำเนินงานโดยสร้างกระบวนการด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผนและการปฏิบัติกิจกรรม ส่วนด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องมีการทำความร่วมมือกับงาน สารสนเทศเพื่อความรวดเร็วในการส่งข้อมูลทางเว็บไซต์ และจะต้องกำหนดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ โดยการสร้าง เครือข่ายการประชาสัมพันธ์ขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมพบสื่อ จัดตั้งศูนย์ข่าวประจำชุมชน เป็นต้น สำหรับด้านบุคลากร ควรมี การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน โดยจะต้องมีการจัดอบรมและเสริมสร้างทักษะให้บุคลากรมีการ พัฒนาดตนเองเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะต้องสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับ หน่วยงานต่างๆ และด้านการประเมินผล จะต้องมีการกำหนดวิธีการสรุปผลโดยใช้แบบฟอร์มเขียนสรุป ก่อนจะดำเนินการสรุป เล่มฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งสร้างเครื่องมือในการประเมินผลผ่านช่องทางต่างๆ นอกจากนี้จะต้องให้ความรู้กับบุคลากรเกี่ยวกับ วิธีและกระบวนการในการประเมินผล และควรให้บุคลากร นักศึกษาและหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการประเมินผลกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการใช้สื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ ฯลฯ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสื่อต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ด้านงานประชาสัมพันธ์กับองค์กรภายใน และภายนอก
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และบุคลากรภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กัญญา ศิริสกุล. (2541). **หลักการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- งานประชาสัมพันธ์. (2552). **รายงานผลการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ โครงการแถลงข่าว**. นราธิวาส : มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- ชม ภูมิภาค. (2547). **หลักการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เด่นพงษ์ พลละคร. (2531). การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา. **วารสารเพิ่มพผลิต**, 28, 20-25.
- มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. (2548). **พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). **แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม**. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิมลลักษณ์ ชูชาติ. (2540). **การนำเสนอรูปแบบกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้**. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาพัฒนาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศราวุธ สุตะวงศ์. (2541). **การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.